

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้สำหรับการวิจัยที่ทดลอง เรื่อง การพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่ดีงามในวิชาชีพแบบหลากหลายต่อเนื่อง นักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยอาชีวศึกษาวิทยาลัยเทคนิคราชบุรี มีขั้นตอนในการศึกษาวิจัย สรุปได้ดังนี้

5.1 สรุปผลการวิจัย

5.1.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. สืบเคราะห์รูปแบบการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่ดีงามในวิชาชีพแบบหลากหลายต่อเนื่อง สำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ
2. พัฒนาแบบวัดคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่ดีงามในวิชาชีพ

9 ด้านสำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ

3. เปรียบเทียบคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่ดีงามในวิชาชีพ สำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 ก่อนและหลังผ่านการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่ดีงามในวิชาชีพโดยวิธีการหลากหลายและต่อเนื่อง

5.1.2 วิธีดำเนินการ

การดำเนินการศึกษาวิจัย แบ่งออกได้ 3 ขั้นตอน

ตอนที่ 1 สืบเคราะห์รูปแบบการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่ดีงามในวิชาชีพระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ผู้วิจัยดำเนินการโดยศึกษาแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่ดีงามในวิชาชีพ จากนั้นกำหนดรูปแบบการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่ดีงามในทางวิชาชีพ โดยใช้เทคนิคการสัมภาษณ์ซึ่งประชากร ได้แก่ รองผู้อำนวยการ หัวหน้าแผนก หัวหน้างานและครูผู้สอนวิทยาลัยเทคนิคราชบุรี รวม 199 คน และเพื่อการเข้าถึงข้อมูลของประชากรจึงใช้ประชากรเป็นกลุ่มตัวอย่าง การรวบรวมข้อมูลใช้แบบสอบถามแบ่งเป็น 2 ส่วน ส่วนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลส่วนตัว ส่วนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการกำหนดรูปแบบการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่ดีงามในวิชาชีพ แบ่งเป็น 2 ตอน ลักษณะเป็นแบบสอบถามปลายเปิด ในการสัมภาษณ์วิธีดำเนินการให้ความรู้เกี่ยวกับเรื่องคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่ดีงามในวิชาชีพ 9 ด้าน ต่อครู จากนั้นให้ความรู้เกี่ยวกับวิธีการสอนคุณธรรมจริยธรรมและกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่เสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรม ทำการแบ่งกลุ่มย่อยอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการ

พัฒนาคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่ดีงามในวิชาชีพระหว่างการเรียนการสอนและการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรพร้อมกับสรุปผลสัมมนาลงในแบบสรุป จากนั้นแจกแบบสอบถามให้ผู้เข้าสัมมนาตอบแบบสอบถาม เพื่อกำหนดรูปแบบการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่ดีงามในวิชาชีพ หลังจากนั้นผู้วิจัยเก็บแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง

สรุปผลการวิจัยตอนที่ 1

รูปแบบการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่ดีงามในวิชาชีพที่รองผู้อำนวยการ หัวหน้างาน หัวหน้าแผนก และครูผู้สอน ซึ่งเข้าร่วมการสัมมนาและอภิปรายกลุ่มย่อย พิจารณาและตอบระบุม่า ส่วนใหญ่มีความเห็นว่าควรเป็นแบบผสมผสาน คือ พัฒนาคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่ดีงามในวิชาชีพของนักเรียนสอดแทรกระหว่างการเรียนการสอน ร่วมกับโครงการเสริมหลักสูตรให้มีความหลากหลายและต่อเนื่อง โดยมีลักษณะดังนี้

1. จัดการสอนและฝึกคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่ดีงามในวิชาชีพ 9 ประการตามลักษณะรายวิชาทุกรายวิชาให้กับผู้เรียน

1.1 ครูผู้สอนแต่ละรายวิชาจัดทำแผนการสอนที่มีการสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่ดีงามในวิชาชีพ

1.2 ครูผู้สอนจัดกิจกรรมการเรียนตามแผนการสอน

1.3 วัดและประเมินผลตามสภาพจริง

2. จัดโครงการเสริมหลักสูตรจำนวน 11 โครงการต่อเนื่องตลอดปีการศึกษา ดังนี้

2.1 โครงการค่ายคุณธรรม

2.2 โครงการ สอนสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่ดีงามในวิชาชีพ

2.3 โครงการส่งเสริมประเพณีทางศาสนา

2.4 โครงการลูกเสือและเนตรนารี

2.5 โครงการค่ายอาสา

2.6 โครงการครูพระสอนศีลธรรมในโรงเรียน

2.7 โครงการสร้างเสริมจิตสำนึกต่อประเทศชาติสถาบันพระมหากษัตริย์

2.8 โครงการรักษาความสะอาด

2.9 โครงการอนุรักษ์พลังงานไฟฟ้า

2.10 โครงการบริการวิชาชีพชุมชน

2.11 โครงการแข่งขันกีฬาประจำปี

ตอนที่ 2 การพัฒนาแบบวัดคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่ดีงามในวิชาชีพ

สำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ แบ่งเป็นพัฒนาแบบวัดคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่ดีงามในวิชาชีพ แบบสังเกตพฤติกรรม ซึ่งประยุกต์จากแบบสังเกตคุณธรรม จริยธรรม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของ รอยพิมพ์ใจ เพชรกุล (2545 – 266 – 221) และแบบวัดคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่ดีงามในวิชาชีพ ชนิดสถานการณ์ทั่วไป แบบมีคำตอบ 4 ตัวเลือก ประชากรที่ใช้ในการวิจัยเป็นนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ปีการศึกษา 2550 จำนวน 3,384 คน กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 2 จำนวน 524 คน เลือกโดยการสุ่มแบบเจาะจงขนาดกลุ่มอย่างกำหนดโดยใช้ตาราง Krejciec และ Morgam แบ่งกลุ่มตัวอย่างออก 3 กลุ่ม กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพรายข้อเพื่อวัดอำนาจจำแนก 224 คน กลุ่มตัวอย่างใช้ตรวจสอบคุณภาพแบบวัดเพื่อตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้าง โดยใช้เทคนิคกลุ่มรู้จักเลือกกลุ่มตัวอย่าง 200 คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ตรวจสอบคุณภาพทั้งฉบับเพื่อหาความเที่ยงจำนวน 100 คน การพัฒนาเครื่องมือที่ใช้พัฒนาในการวิจัยดำเนินการโดยศึกษา ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง กำหนดผังการสร้างแบบวัดคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่ดีงามในวิชาชีพ จำนวน 108 ข้อ 9 คุณลักษณะ คุณลักษณะละ 12 ข้อ พิจารณาคัดเลือกข้อที่มีคุณภาพสูงให้ได้คุณลักษณะละ 8 ข้อ โดยการตรวจสอบความตรงของแบบวัดโดยใช้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน จากนั้นตรวจสอบอำนาจจำแนก ตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้างและตรวจสอบความเที่ยงของแบบวัดคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่ดีงามในวิชาชีพ จากนั้นทำแบบวัดพร้อมคู่มือ จำนวน 1,070 ฉบับ ใช้แบบวัดคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่ดีงามในวิชาชีพ วัดคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่ดีงามในวิชาชีพนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 ที่เข้าเรียนในปีการศึกษา 2551 ภาคเรียนที่ 1 และภาคเรียนที่ 2 ก่อนและหลังการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่ดีงามในวิชาชีพ

สรุปผลการวิจัยตอนที่ 2

ผู้วิจัยได้พัฒนาแบบวัดคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่ดีงามในวิชาชีพ ตามขั้นตอนการพัฒนาแบบวัดได้แบบวัดคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่ดีงามในวิชาชีพ 2 ฉบับ

ฉบับที่ 1 แบบวัดคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่ดีงามในวิชาชีพ แบบสังเกตพฤติกรรมวัดคุณลักษณะ 9 ด้าน และพฤติกรรมบ่งชี้ 12 พฤติกรรม

ฉบับที่ 2 แบบวัดคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่ดีงามในวิชาชีพ แบบสถานการณ์ทั่วไป มีคำตอบ 4 ตัวเลือก วัดคุณลักษณะ 9 ด้าน ด้านละ 8 ข้อ ได้แก่ ด้านความรับผิดชอบ ความขยัน การประหยัด ความซื่อสัตย์ การมีวินัย ความสุภาพ ความสะอาด ความสามัคคี และความมีน้ำใจ โดยผลการตรวจสอบคุณภาพแบบวัดพบว่า

1. แบบวัดมีความตรงเชิงเนื้อหา โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้องของคำถามอยู่ระหว่าง 0.67 ถึง 1.00 และมีความตรงเชิงโครงสร้างซึ่งตรวจสอบโดยใช้เทคนิคกลุ่มร้อยละ มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. แบบวัดมีความเที่ยงรวมทั้งฉบับ 0.96 โดยมีความเที่ยงรายด้าน ได้แก่ ด้านความรับผิดชอบ เท่ากับ 0.93 ด้านความขยัน เท่ากับ 0.87 ด้านการประหยัด เท่ากับ 0.91 ด้านความซื่อสัตย์ เท่ากับ 0.96 ด้านการมีวินัย เท่ากับ 0.94 ด้านความสุภาพ เท่ากับ 0.87 ด้านความสะอาด เท่ากับ 0.92 ด้านความสามัคคีเท่ากับ 0.94 และด้านความมีน้ำใจเท่ากับ 0.9

ตอนที่ 3 การพัฒนาและการวัดคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่พึงงามในวิชาชีพแบบหลากหลายต่อเนื่อง นักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยเทคนิคราชบุรี ประชากร คือ นักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1—3 ปีการศึกษา 2551 จำนวน 3,122 คน กลุ่มตัวอย่างเลือกโดยการสุ่มแบบเจาะจง ได้แก่นักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 จำนวน 1,070 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบวัดคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่พึงงามในวิชาชีพพื้นฐาน 9 ด้าน จำนวน 72 ข้อ ชนิดมีคำตอบให้เลือกข้อละ 4 คำตอบ เครื่องมือมีความตรงของแบบวัด 0.67 ถึง 1.00 ความตรงเชิงโครงสร้าง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ความเที่ยงของแบบวัดรวมทั้งฉบับมีค่า 0.96 อำนาจจำแนกของแบบวัดมีอำนาจจำแนกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 การเก็บรวบรวมข้อมูลการวัดคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่พึงงามในวิชาชีพดำเนินการดังนี้

1. ประชุมที่ปรึกษานักเรียนประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 ซึ่งแจ้งรายละเอียดคู่มือการใช้แบบวัดคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่พึงงามในวิชาชีพ แจ้งให้ทราบถึงวันเวลาในการทำการทดสอบการรับแบบทดสอบ การควบคุมการทดสอบและการส่งแบบทดสอบคืนต่อผู้วิจัย

2. จัดสอบวัดคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่พึงงามในวิชาชีพ นักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 ในวันปฐมนิเทศและมอบตัว วันพฤหัสบดีที่ 1 พฤษภาคม 2551

3. รวบรวมกระดาษคำตอบคืนกลับ ตรวจสอบความสมบูรณ์ของกระดาษคำตอบ ก่อนทำการวิเคราะห์ข้อมูล

4. พัฒนาคูณธรรมจริยธรรม นักเรียนด้วยโครงการ จำนวน 11 โครงการตั้งแต่วันที่ 2 พฤษภาคม 2551 ถึง 10 กุมภาพันธ์ 2552

5. จัดสอบวัดคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่พึงงามในวิชาชีพ นักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 ในวันพุธที่ 11 กุมภาพันธ์ 2552 เวลา 14.30—16.00 น.

6. รวบรวมแบบสรุปผลการประเมินคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่พึงงามในวิชาชีพ ที่ได้จากการสังเกตอย่างมีระบบเกี่ยวกับพฤติกรรมนักเรียนระดับประกาศนียบัตรชั้นปีที่ 1

ระหว่างภาคเรียนที่ 1 และ 2 ปีการศึกษา 2551 จากงานวิจัยพัฒนาและมาตรฐานการศึกษา เพื่อทำการวิเคราะห์ข้อมูล

สรุปผลการวิจัยตอนที่ 3

ผลการทดสอบวัดคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่พึงงามในวิชาชีพ สำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยเทคนิคราชบุรี ก่อนและหลังผ่านการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่พึงงามในวิชาชีพแบบหลากหลายต่อเนื่อง ปรากฏว่านักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 มีระดับคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่พึงงามในวิชาชีพก่อนและหลังผ่านการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่พึงงามในวิชาชีพแบบหลากหลายต่อเนื่อง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยภายหลังการพัฒนานักเรียนมีระดับคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่พึงงามในวิชาชีพเพิ่มสูงขึ้น ซึ่งนักเรียนส่วนใหญ่ร้อยละ 80.5 มีผลการทดสอบคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่พึงงามในวิชาชีพภายหลังการพัฒนาอยู่ในระดับที่ 3 หมายถึง กระทำดีหรือเลวขึ้นอยู่กับการทำตามสัญญาประชาคมและเห็นประโยชน์ต่อสังคมส่วนรวม รองลงมานักเรียนร้อยละ 14.4 มีผลการทดสอบคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่พึงงามในวิชาชีพอยู่ในระดับที่ 4 หมายถึง กระทำดีหรือเลวขึ้นอยู่กับมโนธรรมของตน ทำตามอุดมการณ์สากล ทำดีเพื่อความดี อันดับสุดท้ายนักเรียนร้อยละ 5.1 มีผลการทดสอบคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่พึงงามในวิชาชีพ อยู่ในระดับ 2 หมายถึง ทำดีหรือเลวขึ้นกับการทำตามหน้าที่ตามกฎหมาย คำสั่งและหลักศาสนา และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่าทุกด้านนักเรียนส่วนใหญ่มีคุณธรรมจริยธรรมที่พึงงามในวิชาชีพอยู่ในระดับ 3 ทุกด้าน ส่วนผลการสังเกตพฤติกรรมบ่งชี้คุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่พึงงามในวิชาชีพ ปรากฏว่านักเรียนส่วนใหญ่มีคุณธรรมอยู่ในระดับ 3 หมายถึง ทำดีปฏิบัติดีตามคำสั่งหรือภาระที่ได้รับมอบหมาย รองลงมามีคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่พึงงามในวิชาชีพอยู่ในระดับ 4 หมายถึง ทำดีปฏิบัติดีตามมโนธรรมของตนทำดีเพื่อความดี อันดับสามมีคุณธรรมจริยธรรมอยู่ในระดับ 2 หมายถึง ทำดีปฏิบัติดีตามคำสั่งหรือภาระที่ได้รับมอบหมายอย่างไม่เต็มใจ สุดท้ายมีระดับ คุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่พึงงามในวิชาชีพ อยู่ในระดับ 1 หมายถึง ทำดีหรือเลวขึ้นกับตนเองหรือกลุ่ม

5.2 อภิปรายผลการวิจัย

รูปแบบการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่พึงงามในวิชาชีพที่คณะครูและผู้บริหารของวิทยาลัยเทคนิคราชบุรี ตกลงดำเนินการเป็นรูปแบบผสมผสานโดยดำเนินการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่พึงงามในวิชาชีพให้นักเรียน โดยการสอดแทรกระหว่างการเรียนการสอนร่วมกับจัด โครงการเสริมหลักสูตรที่หลากหลายอย่างต่อเนื่องตลอดปีการศึกษาที่เป็นเช่นนี้เป็นเพราะคณะครูและผู้บริหารของวิทยาลัยเทคนิคราชบุรีมีความเห็นว่าการปลูกฝัง

คุณธรรมจริยธรรมให้นักเรียนต้องปลูกฝังด้านความรู้ ความคิด ด้านความรู้สึกละเอียดและด้านพฤติกรรมปฏิบัติ ดังนั้นจึงกำหนดให้การปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมต้องทำการสอนแทรก ระหว่างการจัดการเรียนการสอนในทุกรายวิชา เพื่อให้ผู้เรียนได้รับการกระตุ้นอย่างต่อเนื่อง ตลอดเวลาในเรื่องของความรู้และความรู้สึกเกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่พึงงามใน วิชาชีพ ซึ่งสอดคล้องกับล้วนและอังคณา สายยศ (2543 ก : 165 -166) ที่สรุปว่าความรู้ความคิด เกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรมจะต้องได้รับการเรียนรู้ว่าสังคมโลกสอนไว้ว่าสิ่งใดเป็นสิ่งที่ ดี - เลว สมควร - ไม่สมควร มีอะไรบ้าง และเป้าหมายความรู้สึกละเอียด คือ เนื้อหาทางจริยธรรม เช่น ความซื่อสัตย์ ความเมตตา ความรับผิดชอบ ความประหยัด ความเสียสละ เป็นต้น และ สอดคล้องกับ บุญจง เรื่องสะอาด (2537 : 46) ได้เสนอแนะแนวทางในการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมให้แก่แก่นักเรียนระดับประถมศึกษาว่าการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมในสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาต้องเน้นนโยบายนี้เป็นพิเศษโดยถือว่าเป็นหน้าที่ความรับผิดชอบของครูทุก คน โดยผู้สอนจะต้องปลูกฝังคุณธรรมให้แก่เด็กโดยเน้นความดีงามที่ต้องปฏิบัติจริงจังกอย่าง สม่าเสมอจนเป็นนิสัยและพฤติกรรมที่ดีของครูต้องเป็นแบบอย่างที่ดีทางจริยธรรม ใน ขณะเดียวกันการหาโอกาสหรือจัดสถานการณ์ให้ผู้เรียนได้รับการฝึกพฤติกรรมปฏิบัติที่ดีก็เป็น สิ่งจำเป็น ดังนั้นจึงเป็นเหตุผลให้คณะครูและผู้บริหารจัดโครงการเสริมหลักสูตรให้ผู้เรียน จำนวน 11 โครงการ เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้รับการฝึกพฤติกรรมปฏิบัติเกี่ยวกับ คุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่พึงงามในวิชาชีพ ในโอกาสที่หลากหลายสอดคล้องกับการดำเนิน ชีวิตอย่างต่อเนื่อง เช่น โครงการค่ายคุณธรรม โครงการลูกเสือเนตรนารี โครงการค่ายอาสา โครงการบริการวิชาชีพชุมชน โครงการรักษาความสะอาด โครงการแข่งขันกีฬาประจำปี เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับผลการสำรวจของ ฉันทนา จันทร์บรรจง (อ้างใน วิเชียร เกตุสิงห์ , 2541 : 18) ได้สำรวจความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับประเด็น “การศึกษากับการพัฒนา คุณธรรม” ผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยกับข้อเสนอเกี่ยวกับการพัฒนาคุณธรรม 11 ประการ คือ

1. กำหนดให้การสอนจริยศึกษาศาสนศึกษาเป็นวิชาบังคับ
2. ให้สอนสอดแทรกการสอนในวิชา ต่าง ๆ ทุกวิชา
3. เลือกเนื้อหาคุณธรรมจริยธรรมที่เหมาะสม
4. ให้ความสำคัญกับกิจกรรม เสริมสร้างลักษณะนิสัย และจัดการอย่างถูกต้องตามทฤษฎี
5. ครูต้องเป็นแบบอย่างที่ดี
6. จัด สิ่งแวดล้อมให้เอื้ออำนวยต่อการสอน
7. จัดโอกาสให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างบุคคล
8. จัด โอกาสพัฒนาความสัมพันธ์กับผู้ใหญ่และชุมชน
9. จัดโอกาสสัมผัสธรรมชาติแวดล้อม
10. จัด โอกาสให้พบเห็นสิ่งที่มีคุณค่า
11. จัดโอกาสให้แสดงพฤติกรรมที่ดีและเสริมแรงตามหลัก จิตวิทยา

แบบวัดคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่ดีงามในวิชาชีพ มีประเด็นการอภิปรายผล ดังนี้

ความตรงของแบบวัด ผู้วิจัยพัฒนาแบบวัดคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่ดีงามในวิชาชีพนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ จากคุณธรรมจริยธรรมที่กระทรวงศึกษาธิการ กำหนด 8 ด้าน ประยุกต์กับค่านิยมที่ดีงามในวิชาชีพอีก 1 ด้าน รวมเป็น 9 ด้าน ดำเนินการตรวจสอบความตรง 2 วิธี ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของแบบวัด โดยนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน พิจารณาความสอดคล้องของข้อคำถามในแบบวัดกับนิยามและตัวบ่งชี้คุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่ดีงามในวิชาชีพที่สร้างขึ้นจำนวน 108 ข้อ ได้ข้อคำถามตรงตามนิยามและตัวบ่งชี้ที่สามารถใช้วัดคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่ดีงามในวิชาชีพ จำนวน 108 ข้อ ซึ่งผ่านเกณฑ์การพิจารณาค่า IOC มีค่าอยู่ระหว่าง 0.67 - 1.00 แสดงว่าแบบวัดมีค่าความตรงเชิงเนื้อหาสูง ซึ่งสอดคล้องกับล้วนและอังคณา สายยศ (2543ข : 249) ที่กล่าวว่าค่าดัชนีความสอดคล้องต้องมีค่ามากกว่าหรือเท่ากับ 0.50 แสดงว่าแบบวัดคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่ดีงามในวิชาชีพ สามารถวัดได้ตรงตามนิยามและตัวบ่งชี้คุณธรรมจริยธรรมที่กำหนดไว้ นอกจากนี้ผู้วิจัยได้ตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้างของแบบวัด โดยใช้เทคนิคกลุ่มรู้ชัดเปรียบเทียบผลการตอบแบบวัดของนักเรียนที่มีคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์สูงกับนักเรียนที่มีคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่ดีงามในทางวิชาชีพต่ำพบว่ามีความสัมพันธ์ทางสถิติที่ระดับ .05

ความเที่ยงของแบบวัดคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่ดีงามในวิชาชีพ นักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ โดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค โดยหาความเที่ยงของแบบวัดเป็นรายด้านและรวมทั้งฉบับ ซึ่งสอดคล้องกับการหาค่าเครื่องมือวัดคุณธรรมจริยธรรมที่จำเป็นในการดำรงชีวิตอย่างมีความสุขของ สุจิรา สุขสาร (2545 : 68) และสอดคล้องกับล้วนและอังคณา สายยศ (2543 ก : 137) กล่าวว่าเครื่องมือวัดความรู้สึกรู้สึกหรือจิตพิสัยควรมีค่าความเชื่อมั่นอย่างต่ำ .75

ค่าอำนาจจำแนกของแบบวัด ผู้วิจัยตรวจสอบอำนาจจำแนกของแบบวัดคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่ดีงามในวิชาชีพ โดยใช้เทคนิค 25% พบว่าข้อคำถามมีความสัมพันธ์ทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับวิธีการหาค่าอำนาจจำแนกของแบบวัดทักษะชีวิตสำหรับนักเรียนช่วงชั้นปีที่ 3 ของขวัญยืน มูลศรี (2548 : 119) และสอดคล้องกับล้วนและอังคณา สายยศ (2543 ก : 304) ที่กล่าวว่าค่าอำนาจจำแนกที่ได้จากการหาสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวมจากข้ออื่น ๆ ที่เหลือทั้งหมด (Item - total Correlation) โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน ถ้าทดสอบกับนักเรียนตั้งแต่ 100 คน ขึ้นไป ค่า r มีค่า 0.16 ก็ใช้ได้และมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการทดสอบวัดคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่ดีงามในวิชาชีพ นักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยเทคนิคราชบุรี ก่อนและหลังที่ผ่านการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่ดีงามในวิชาชีพแบบหลากหลายต่อเนื่องนักเรียนมีระดับคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่ดีงามในวิชาชีพ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 โดยภายหลังการได้รับการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่ดีงามในวิชาชีพแบบหลากหลายต่อเนื่องนักเรียนมีระดับคุณธรรมจริยธรรมสูงกว่าก่อนการพัฒนาทั้งนี้อาจเป็นเพราะโครงการ 11 โครงการที่จัดเพื่อพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่ดีงามในวิชาชีพ ให้กับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ เป็นโครงการพัฒนาที่ใช้การสอนคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่ดีงามในวิชาชีพ สอดแทรกระหว่างการเรียนในทุกวิชาและจัดกิจกรรมเสริม ตามหลักการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของ ดวงเดือน พันธุมนาวิน (2544 : 63-67) โดยจัดอย่างต่อเนื่องตามแนวคิดของ วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา (อ่างใน รูปแบบการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนิสิตนักศึกษาด้วยกิจกรรมเสริมหลักสูตร 2550 : 8) จึงน่าจะเป็นสาเหตุที่ทำให้ นักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 มีพัฒนาการด้านคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่ดีงามในวิชาชีพของบุคคลเพิ่มสูงขึ้นเหมาะสมกับวัย และผลการวัดระดับคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่ดีงามในวิชาชีพของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 ภายหลังการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่ดีงามในวิชาชีพ พบว่าส่วนใหญ่อยู่ในระดับ 3 และระดับ 4 คือ ระดับทำดีหรือเลวขึ้นอยู่กับการทำตามสัญญาประชาคมและเห็นกับประโยชน์ส่วนร่วม และระดับทำดีหรือเลวขึ้นกับมโนธรรมของตนทำตามอุดมการณ์สากล ทำดีเพื่อความดี ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของ Kohlberg (อ่างใน รอยพิมพ์ใจ เพชรกุล.2545 : 50) ที่ระบุว่าแนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับการพัฒนาทางจริยธรรม แบ่งเป็น 6 ชั้น 3 ระดับ คือ ระดับก่อนกฎเกณฑ์ (Preconventional Level) มีในเด็กอายุต่ำกว่า 9 ขวบ ชั้นที่ 1 หลบหลีกการลงโทษ ชั้นที่ 2 แสวงหารางวัล ระดับตามกฎเกณฑ์ (Conventional Level) อายุ 10 – 16 ปี ชั้นที่ 3 กระทำตามผู้อื่น ชั้นที่ 4 กระทำตามหน้าที่และกฎระเบียบสังคม ระดับเหนือกฎเกณฑ์ (Post conventional Level) อายุ 16 ปีขึ้นไปถึงวัยผู้ใหญ่ ชั้นที่ 5 ทำตามข้อตกลงของสังคมและคำมั่นสัญญา ชั้นที่ 6 ยึดอุดมคติสากลและความเป็นธรรม ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่ารูปแบบการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่ดีงามในวิชาชีพแบบหลากหลายต่อเนื่อง ที่พัฒนาขึ้นสามารถพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่ดีงามในวิชาชีพของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพได้ตามวัยและสูงกว่าวัย

ข้อเสนอแนะ

5.3.1 ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1. การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่ดีงามในวิชาชีพรูปแบบผสมผสาน ระหว่างการสอนสอดแทรกในรายวิชาและจัด โครงการเสริมหลักสูตรจะประสบความสำเร็จเพิ่มมากขึ้น ครูผู้สอนควรจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เปิดโอกาสให้นักเรียนตัดสินใจเชิงจริยธรรม ที่มีหลากหลายทางเลือก ขณะเดียวกันควรส่งเสริมให้มีกิจกรรมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมในวิชาชีพ ทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน โดยเฉพาะกิจกรรมที่ส่งเสริมความรับผิดชอบด้านการตรงต่อเวลา และความซื่อสัตย์ให้เพิ่มขึ้น

2. การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่ดีงามในวิชาชีพ แบบผสมผสาน ระหว่างการสอนสอดแทรกและจัด โครงการเสริมหลักสูตรจะประสบผลสำเร็จเพิ่มสูงขึ้น ผู้บริหารต้องกำหนดให้การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่ดีงามในทุกด้านเป็นนโยบายของวิทยาลัยและสร้างบรรยากาศส่งเสริมคุณธรรมและค่านิยมที่ดีงามในวิชาชีพ เป็นต้นว่าให้ครู เจ้าหน้าที่และนักการภารโรงปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียนเกี่ยวกับระบบการทำงาน เพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้โดยไม่ต้องสอน และควรมีการประสานความร่วมมือระหว่างโรงเรียน ชุมชน และผู้ปกครองนักเรียนเพื่อร่วมมือกันในการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่ดีงามในวิชาชีพให้นักเรียน

3. การนำแบบวัด 2 ฉบับไปใช้ควรรศึกษารายละเอียดในกลุ่มมือการใช้เครื่องมือให้เข้าใจ โดยเฉพาะเกณฑ์การแปลความหมายคะแนน

5.3.2 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

1. ควรทำการวิจัยสร้างแบบวัดคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ใน วิชาชีพ นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง

2. ควรทำการวิจัยศึกษา โครงการหรือกิจกรรมที่เหมาะสมต่อการพัฒนา คุณธรรมจริยธรรมที่ดีงามในวิชาชีพของนักเรียนอาชีวศึกษา